

MAI MAGYAR

— NYELVI TANSZÉK —

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÉS
AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM**

TISZTELETTEL MEGHÍVJA AZ

**ÚJ NÉZŐPONTOK A MAGYAR NYELV
LEÍRÁSÁBAN 7.**

A MAGYAR NYELV HÁLÓZATOS LEÍRÁSA

CÍMŰ KONFERENCIÁRA

14 ⁰⁰ –14 ²⁰	Nagy Julianna	Az ismétlés szerepe az irodalmi szövegekben különös tekintettel a lírára
14 ²⁰ –14 ⁴⁰	Erdei Tamás	A szövegösszefüggés mint hálózattulajdonság
14 ⁴⁰ –15 ⁰⁰	Büky László	Füst Milán-i jegyek hálózata egy korai Illyés-versben
15 ⁰⁰ –15 ²⁰	Tátrai Szilárd – Ballagó Júlia	A stílustulajdonítás szociokulturális szituáltsága
15 ²⁰ –15 ³⁵	Vita	
15 ³⁵ –16 ⁰⁰	Kávészünet	
16 ⁰⁰ –18 ¹⁵	6. szekció – szekcióvezető: Balázs Géza	
16 ⁰⁰ –16 ²⁰	Takács Judit	A kisközösségi névhasználat és a megszólítások rendszere hálózatok szempontjából vizsgálva
16 ²⁰ –16 ⁴⁰	Blankó Miklós	A ragadványnévadás és a szociometriai hálózat összefüggései az iskolában
16 ⁴⁰ –17 ⁰⁰	Már Orsolya	Egy háromszéki község (Sepsikőröspatak és Kálnok) helyneveinek vizsgálata
17 ⁰⁰ –17 ²⁰	Minya Károly	Hálózatos szócsaládok
17 ²⁰ –17 ⁴⁰	Lugosi Teleki Enikő	Onomatopoetikus sémák, csoportosulások rokon értelmű mozgásigék szemléltetésével
17 ⁴⁰ –18 ⁰⁰	V. Rada Roberta	Migránsok, menekültek, menedékkérők, bevándorlók? – Megnevezéseik elemzése egy magyar nyelvű migrációs médiadiskurzusban
18 ⁰⁰ –18 ¹⁵	Vita	
18 ¹⁵ –18 ³⁰	A konferencia lezárása	

Tátrai Szilárd – Ballagó Júlia

A stílustulajdonítás szociokulturális szituáltsága

Az előadás – a társas kognitív nyelvészet háttérfeltevéseit érvényesítve – amellett érvel, hogy a résztvevők szociokulturális szituáltsága, azon belül a megnyilatkozó szociokulturális pozíciója a deiktikus centrum részeként funkcionálva lényegi szerepet játszik a stílustulajdonítás folyamatában. Az elméleti belátást megerősítő empirikus vizsgálat kiinduló nyelvi anyagát négy egyetemi szeminárium lejegyzése adta. Ebből választottunk ki 12 diskurzusrészletet egy többlépcsős, egymás eredményeire építő empirikus vizsgálat – két online kérdőív (200–200 résztvevő), illetve több csoportos interjú (össz. 18 résztvevő) – megvalósításához. A kutatás központi, tárgytudományos kérdése az, hogy a diskurzus résztvevőinek szociokulturális szituáltsága hogyan, milyen tényezőket aktiválva jut érvényre a stílustulajdonításban. Az ehhez kapcsolódó metatudományos kérdés pedig az, hogy a stílustulajdonításra reflektáló népi kategóriák fogalmi hálózata hogyan tehető a stílus tudományos leírásának alapjává.

Tolcsvai Nagy Gábor

Rendszer és hálózat

Az előadás a mai nyelvtudomány két kulcsfogalmát értelmezi. A rendszer kategóriáját Niklas Luhmann általános rendszerelmélete alapján vizsgálja, a hálózat fogalmát pedig a nyelvre és a szociális hálózatokra is alkalmazott értelmezéssel hozza szóba. Luhmann a rendszert általánosan autopoietikus szisztémaként írja le: a rendszer alapja a környezetétől való autonóm elkülönülés, a műveleti zártság (a rendszer önmagát hozza létre és változtatja meg, időben, csak belülről, saját lényege, jellemzői szerint alakulhat, a műveletek összekapcsolódása révén képződik) és a külső kapcsolatok kettősségében. A rendszer része a megfigyelő. A hálózat komplex rendszer, nódusokból áll, a nódusok nem egyformák, közöttük sokféle kapcsolat van, a kapcsolatok távolsága, hierarchiája jelentős tényező. Az átlagosnál több szomszéd nódussal kapcsolatban álló nódus a csomópont, amely gyűjti és szűri az információt. Az előadás arra kíván rámutatni, hogy a hálózat itt röviden megadott jellemzői a műveleti zártság keretében működnek dinamikusán, és ebben az értelemben mind a nyelvközösség nyelvi tevékenységében (a replikatív, alteráló és innovatív nyelvhasználati változatokban), mind a nyelvi rendszer alakulásában megmutatkoznak, eltérő más elméleti tényezők ellenére, valamint azt vizsgálja, hogy mindez miképp hathat a kognitív függőségi nyelvtanra.